

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

**NUTARIMAS
DĖL EKSPERIMENTINĖS MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO IR PASKIRSTYMO
METODIKOS PATVIRTINIMO**

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 67 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Eksperimentinę mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką (pridedama).

2. Nustatyti, kad:

2.1. Eksperimentinė mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika (toliau – Metodika) taikoma savivaldybėse, kurių sąrašą, atsižvelgdamas į savivaldybės gyventojų skaičių, vyraujančią gyvenamosios vietovės tipą ir (arba) kitus kriterijus, atitinkamiems biudžetiniams metams tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Į šį sąrašą savivaldybės gali būti įtraukiamos tuo atveju, jei yra savivaldybės tarybos sprendimas dėl Metodikos taikymo savivaldybėje atitinkamais biudžetiniais metais.

2.2. Tais atvejais, kai šio nutarimo 2.1 papunktyje nurodytai savivaldybei atitinkamiems biudžetiniams metams pagal Metodiką apskaičiuota mokymo lėšų suma yra mažesnė už lėšų sumą, apskaičiuotą tiems metams vadovaujantis Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 „Dėl Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“, savivaldybei papildomai skiriamas šių sumų skirtumas, kuris paskirstomas ir naudojamas Metodikos 11.2 papunktyje nustatyta tvarka.

2.3. Šis nutarimas, išskyrus 2.1 papunktį, įsigalioja 2016 m. sausio 1 dieną.

Ministras Pirmininkas

Švietimo ir mokslo ministras

EKSPERIMENTINĖ MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO IR PASKIRSTYMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Eksperimentinė mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto (toliau – valstybės biudžetas) skiriamų mokymo lėšų apskaičiavimą ir paskirstymą mokinių, besimokančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio arba vidurinio ugdymo programas (toliau – mokiniai), mokymo reikmėms tenkinti. Pagal Metodiką skirstomos mokymo lėšos valstybinėms, savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms, teikiančioms ikimokyklinį, priešmokyklinį ir bendrąjį ugdymą ugdymą (toliau kartu – mokyklos), neformaliojo vaikų švietimo mokykloms, formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykloms ir kitiems švietimo teikėjams, taip pat pedagoginėms psichologinėms tarnyboms.

2. Metodikoje vartojamos sąvokos:

2.1. **Klasės krepšelis** – tai vienai sąlyginei klasei (grupei) metams ugdymo planui įgyvendinti skiriamos lėšos, kurių dydis priklauso nuo sąlyginio klasės (grupės) dydžio tam tikrame mokinių sraute.

2.2. **Mokinių srautas** – tai mokyklos (jos filialo arba skyriaus, esančių kitoje gyvenamojoje vietovėje nei bazinė mokykla) mokinių grupė, iš kurios gali būti formuojamos vienuolios pagal ugdymo turinį ir ugdymo proceso organizavimą klasės (grupės) ir kuriai priskiriami mokiniai:

2.2.1. ugdomi pagal ikimokyklinio ugdymo programą, pagal amžių, kuri jie yra sukakę arba sukaks einamaisiais kalendoriniais metais (tais metais, kuriais yra skaičiuojamos mokymo lėšos): iki 2 metų, nuo 2 iki 3 metų arba nuo 3 metų;

2.2.2. ugdomi pagal priešmokyklinio ugdymo programą;

2.2.3. ugdomi pagal bendrojo ugdymo programas, tam tikro tipo (pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą Klasių tipų klasifikatorių), paskirties (pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą Klasių paskirčių klasifikatorių), mokymo formos ir mokymo proceso organizavimo būdo (pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašą), mokomosios kalbos ir pagal kitus mokinių srautų nustatymo kriterijus, nustatytus Metodikos 4 priede, besiskiriančiose 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (gimnazijos I), 10 (gimnazijos II), 11 (gimnazijos III) arba 12 (gimnazijos VI) klasėse.

2.3. **Sąlyginis klasės (grupės) dydis** – tai dydis, apskaičiuojamas pagal faktinį mokinių skaičių mokinių sraute ir atitinkamą sąlyginį klasių (grupių) skaičių jame. Pagal jį nustatoma, kokio dydžio klasės krepšeliai priskiriami apskaičiuotam sąlyginiam klasių (grupių) skaičiui tam tikrame mokinių sraute.

2.4. **Sąlyginis klasių (grupių) skaičius** – tai dydis, apskaičiuojamas pagal faktinį mokinių skaičių mokinių sraute ir atitinkamą Metodikos 2 priede (Metodikos 8 punkte nurodytais atvejais – Metodikos 4 priede) nustatytą bazinį klasės (grupės) dydį jame. Jis parodo, kiek klasės krepšelių skiriama tam tikro mokinių srauto mokiniams ugdyti.

2.5. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme.

II. MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMAS

3. Mokymo lėšos (ML) apskaičiuojamos sudėjus lėšas ugdymo planui įgyvendinti (L_{up}), lėšas ugdymo procesui organizuoti ir valdyti (L_{ov}) ir lėšas kitoms mokymo reikmėms, nurodytoms Metodikos 1 priede (L_{kmr}), tai yra $ML = L_{up} + L_{ov} + L_{kmr}$.

4. Lėšas ugdymo planui įgyvendinti (L_{up}) sudaro tam tikro dydžio klasės krepšelių tam tikruose mokinių srautuose (KK_n) ir atitinkamų sąlyginių klasių (grupių) skaičių (k_n) juose sandaugų suma, tai yra $L_{up} = \sum KK_n \times k_n$.

5. Klasės krepšelio (KK_n) dydis apskaičiuojamas vidutinį sąlyginį mokytojo tarifinio atlygio koeficientą (R) padauginus iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto bazinės mėnesinės algos dydžio (BMA), pedagoginių normų skaičiaus klasei (p_n), 12 mėnesių ir socialinio draudimo koeficiento (k_{soc}), tai yra $KK_n = R \times BMA \times p_n \times 12 \times k_{soc}$, laikantis šių nuostatų:

5.1. Vidutinis sąlyginis mokytojo tarifinio atlygio koeficientas (R) nustatomas apskaičiavus atskirų mokytojų pareigybių (mokytojo, auklėtojo arba priešmokyklinio ugdymo pedagogo, kuriam nesuteikta kvalifikacinė kategorija, mokytojo, auklėtojo arba priešmokyklinio ugdymo pedagogo, kuriam suteikta kvalifikacinė kategorija, vyresniojo mokytojo, auklėtojo arba priešmokyklinio ugdymo pedagogo, mokytojo, auklėtojo arba priešmokyklinio ugdymo pedagogo metodininko ir mokytojo, auklėtojo arba priešmokyklinio ugdymo pedagogo eksperto) tarifinių atlygių koeficientų, nustatytų atsižvelgiant į pedagoginio darbo stažą, vidurkius ir išvedus šių vidurkių svertinį vidurkį pagal statistinę atitinkamų pareigybių mokytojų dalį, tenkančią bendram mokytojų skaičiui. Vidutinis sąlyginis mokytojo tarifinio atlygio koeficientas gali būti tikslinamas atsižvelgiant į lėšas, gaunamas iš valstybės biudžeto.

5.2. Pedagoginių normų skaičius klasei (p_n) apskaičiuojamas klasės (grupės) pedagoginio darbo valandų, apmokamų pagal Metodiką, skaičių per savaitę (h) padalijus iš 18 valandų (bendrajame ugdyme) arba iš 36 valandų (ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme). Tam tikrai klasei (grupei) taikomas pedagoginio darbo valandų (jas sudaro kontaktinės valandos ir kartu pertraukos tarp pamokų ir papildomos valandos) skaičius per savaitę nustatomas atsižvelgiant į kontaktinių ir papildomų valandų skaičių, nustatytą švietimo ir mokslo ministro tvirtinamuose bendruosiuose pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų ugdymo planuose, Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos apraše ir Priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių apraše.

5.3. Socialinio draudimo koeficientas (k_{soc}) apskaičiuojamas, taikant teisės aktų nustatytą socialinio draudimo įmokos tarifą, išreikštą vieneto dalimis (t_{soc}), pagal formulę: $k_{soc} = 1 + t_{soc}$.

5.4. Klasės krepšelių apskaičiavimo rodikliai, nurodyti Metodikos 5.1 ir 5.2 punktuose, ir klasės krepšelių dydžiai pateikiami Metodikos 2 priede. Metodikos 8 punkte nurodytais atvejais Metodikos 2 priede nurodyti klasės krepšelių dydžiai yra indeksuojami, taikant klasės krepšelių indeksavimo koeficientus, nurodytus Metodikos 4 priede.

6. Sąlyginis klasių (grupių) skaičius (k_n) nustatomas:

6.1. tais atvejais, kai faktinis mokinių skaičius mokinių sraute yra ne mažesnis už Metodikos 2 priede (Metodikos 8 punkte nurodytais atvejais – Metodikos 4 priede) nurodytą minimalų mokinių skaičių, pagal kurį tame mokinių sraute skiriamas mažiausio dydžio klasės krepšelis (toliau – minimalus klasės mokinių skaičius) – sąlyginis klasių (grupių) skaičius (k_n) apskaičiuojamas, faktinį mokinių skaičių mokinių sraute padalijus iš bazinio klasės (grupės) dydžio, nurodyto Metodikos 2 priede (Metodikos 8 punkte nurodytais atvejais – Metodikos 4 priede), ir prie gauto sveiką skaičiaus pridėjus: 0, jeigu gautojo dalmens liekana yra mažesnė už 3; 1, jei gautojo dalmens liekana yra ne mažesnė už 3;

6.2. tais atvejais, kai faktinis mokinių skaičius mokinių sraute yra mažesnis už minimalų klasės mokinių skaičių – sąlyginis klasių (grupių) skaičius (k_n) nustatomas pagal faktinį mokinių skaičių mokinių sraute, vadovaujantis Metodikos 3 priedu (Metodikos 8 punkte nurodytais atvejais – Metodikos 4 priedu).

7. Sąlyginis klasės (grupės) dydis apskaičiuojamas, faktinį mokinių skaičių mokinių sraute padalijus iš sąlyginio klasių (grupių) skaičius jame, nustatyto vadovaujantis Metodikos 6 punktu. Atsižvelgiant į šį dydį, vadovaujantis Metodikos 2 priedu, tam tikro mokinių srauto sąlyginiam klasių (grupių) skaičiui priskiriamas atitinkamo dydžio klasės krepšelis. Metodikos 8 punkte nurodytais atvejais, kai Metodikos 4 priede nustatytas bazinis klasės (grupės) dydis neviršija 11 mokinių, tam tikro mokinių srauto sąlyginiam klasių (grupių) skaičiui priskiriamas Metodikos 2 priede nurodytas atitinkamo srauto mažiausio dydžio klasės krepšelis, indeksuotas Metodikos 5.4

papunktyje nustatyta tvarka.

8. Metodikos 4 priede yra nustatyti specialieji mokinių srautų nustatymo kriterijai, kuomet taikomi specialieji lėšų ugdymo planui įgyvendinti apskaičiavimo rodikliai:

8.1. klasės krepšelių indeksavimo koeficientai, kurie taikomi, laikantis Metodikos 5.4 punkto nuostatų;

8.2. baziniai klasės (grupės) dydžiai;

8.3. sąlyginių klasių (grupių) skaičių nustatymo rodikliai, kai faktinis mokinių skaičius mokinių sraute yra mažesnis už minimalų klasės mokinių skaičių.

9. Lėšas ugdymo procesui organizuoti ir valdyti (L_{ov}) sudaro 10 procentų lėšų ugdymo planui įgyvendinti (L_{up}).

10. Lėšas kitoms mokymo reikmėms, nurodytoms Metodikos 1 priede (L_{kmr}), sudaro Metodikos 1 priede nurodytų mokymo reikmių koeficientų suma padauginta iš BMA ir iš faktinio mokinių skaičiaus.

III. MOKYMO LĖŠŲ PASKIRSTYMAS

11. Savivaldybėms skiriamos šios mokymo lėšos, kurias jos naudoja savo nustatyta tvarka:

11.1. Mokymo lėšos, apskaičiuotos Metodikos 10 punkte nustatyta tvarka, skirtos šioms mokymo reikmėms tenkinti:

11.1.1. lėšos pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti;

11.1.2. lėšos brandos egzaminams organizuoti ir vykdyti;

11.1.3. lėšos profesinės linkmės moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti;

11.1.4. lėšos neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti.

11.2. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Palangos, Alytaus miestų, Marijampolės ir Visagino savivaldybėms 4 procentai, o kitoms savivaldybėms – 5 procentai atitinkamiems metams joms skirtų specialios tikslinės dotacijos mokymo reikmėms finansuoti (toliau – speciali tikslinė dotacija) lėšų, naudojamų šioms mokymo reikmėms tenkinti:

11.2.1. pedagoginių darbuotojų tarifinių atlygių koeficientų skirtumams išlyginti mokyklose, ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo prieinamumui užtikrinti (įskaitant mokymą namuose), ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo formų įvairovei įgyvendinti;

11.2.2. finansuoti mažiau pasirenkamų užsienio kalbų (prancūzų, vokiečių ir kitų) mokymąsi mobiliosiose grupėse, mažesnėse už numatytąsias švietimo ir mokslo ministro tvirtinamuose bendruosiuose pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų ugdymo planuose.

12. Metodikos 11.1.1 papunktyje nurodytai mokymo reikmei tenkinti savivaldybės turi skirti ne mažiau kaip 80 procentų, o nurodytai 11.1.4 papunktyje – ne mažiau kaip 100 procentų Metodikos 1 priede atitinkamai mokymo reikmei nurodytos rekomenduojamos mokymo lėšų sumos. Metodikos 11.1.2 ir 11.1.3 papunkčiuose nurodytoms mokymo reikmėms tenkinti savivaldybės skiria lėšų pagal poreikį. Metodikos 11.2 papunktyje nurodytos mokymo lėšos paskirstomos mokykloms (ne mažiau kaip 2/3 šių lėšų mokykloms paskirstoma, tvirtinant savivaldybės biudžetą).

13. Mokymo lėšų sumą, gautą iš bendros atitinkamiems metams savivaldybei skirtų specialios tikslinės dotacijos lėšų sumos atėmus Metodikos 11 punkte nurodytas mokymo lėšų sumas, kiekviena savivaldybė paskirsto savivaldybės ir nevalstybinėms mokykloms proporcingai kiekvienai mokyklai Metodikos II skyriuje nustatyta tvarka apskaičiuotoms mokymo lėšų sumoms, skirtoms Metodikos 14.1 papunktyje nurodytoms mokymo reikmėms tenkinti.

14. Mokykloms skiriamos mokymo lėšos šioms mokymo reikmėms tenkinti:

14.1. ugdymo planui įgyvendinti (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą, taip pat apmokėti už ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, finansuojamą iš mokymo lėšų);

14.2. ugdymo procesui organizuoti ir valdyti;

14.3. švietimo pagalbai ir bibliotekai (darbo užmokesčiui ir paslaugoms, susijusioms su psichologine, specialiąja pedagogine, specialiąja ir socialine pedagogine pagalba, taip pat mokyklos bibliotekos darbuotojams išlaikyti);

- 14.4. vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms (įsigyti ir nuomoti);
- 14.5. mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui;
- 14.6. mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti;
- 14.7. informacinėms ir komunikacinėms technologijoms (IKT) diegti ir naudoti (internetui diegti ir naudoti, duomenų bazėms, elektroniniams dienynams tvarkyti, IKT aptarnaujantiems darbuotojams už darbą užmokėti ir kitoms išlaidoms, susijusioms su IKT).

15. Metodikos 14.3 ir 14.4 papunkčiuose nurodytoms mokymo reikmėms tenkinti mokyklos turi skirti ne mažiau kaip 80 procentų, o 14.5–14.7 papunkčiuose nurodytoms mokymo reikmėms – ne mažiau kaip 40 procentų Metodikos 1 priede atitinkamoms mokymo reikmėms nurodytų rekomenduojamų mokymo lėšų sumų.

16. Savivaldybės savivaldybių mokykloms nustato maksimalią lėšų, kurios gali būti skiriamos mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių (sektorių) vedėjų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, dalį (procentais) nuo mokyklai atitinkamiems metams patvirtintų mokymo lėšų, tačiau ji neturi būti didesnė kaip 20 procentų. Ši dalis gali būti diferencijuojama, atsižvelgiant į mokyklos dydį ir kitus savivaldybių nustatytus kriterijus.

17. Iš mokymo lėšų, skiriamų pagal Metodiką ikimokykliniam ir priešmokykliniam ugdymui, finansuojamas ne trumpesnis kaip 20 valandų per savaitę mokinių ugdymas.

IV. MOKYMO LĖŠŲ PERSKIRSTYMAS

18. Švietimo ir mokslo ministerija, atsižvelgdama į pasikeitusį mokinių skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 d., perskirsto specialios tikslinės dotacijos dalį, skirtą mokymo reikmėms finansuoti nuo rugsėjo 1 d. iki einamųjų metų pabaigos (jeigu tokia galimybė numatyta atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme) tarp savivaldybių, laikydamosi šių nuostatų:

18.1. Pirmiausiai kiekvienai savivaldybei skiriama mokymo lėšų suma, apskaičiuota pagal mokinių skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 dieną. Šios lėšos paskirstomos ir naudojamos laikantis Metodikos III skyriaus nuostatų.

18.2. Specialios tikslinės dotacijos suma, gauta iš bendros perskirstomos sumos atėmus sumą, perskirstomą pagal Metodikos 18.1 papunktį, savivaldybėms paskirstoma proporcingai joms iki perskirstymo nustatytoms metinėms specialios tikslinės dotacijos sumoms. Šias lėšas savivaldybės skiria darbuotojams, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo užmokesčiui, išėtinėms išmokoms ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms bei kompensacijoms mokėti.

19. Savivaldybės mokymo lėšas tarp mokyklų perskirsto pasikeitus mokinių skaičiui einamųjų metų rugsėjo 1 dieną.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Mokymo lėšos naudojamos laikantis teisės aktų, reglamentuojančių valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymą ir vykdymą, ir atsižvelgiant į švietimo ir mokslo ministro tvirtinamas lėšų naudojimo atitinkamoms mokymo reikmėms tenkinti rekomendacijas.

21. Iš mokymo lėšų gali būti mokama:

21.1. teisės aktų nustatytos privalomos su darbuotoju, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo santykiais susijusios valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokos, išmokos ir kompensacijos šiems darbuotojams;

21.2. už darbą pedagoginiams darbuotojams, nurodytiems švietimo ir mokslo ministro patvirtintame Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąraše, išskyrus užmokestį už darbą, kai mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu teikiamos papildomos paslaugos (pailgintos dienos grupės, popamokinė mokinių priežiūra, klubai, būreliai, stovyklos, ekskursijos ir kita);

21.3. už darbą mokyklos bibliotekos darbuotojams, gestų kalbos vertėjams, mokytojų padėjėjams, taip pat darbuotojams, kurių funkcijoms priskiriamas mokyklų veiklos kokybės įsivertinimas;

21.4. tarptautinis mokestis už tarptautinio bakalaureato klases.

22. Savivaldybėms ateinantiems biudžetiniams metams skiriama mokymo lėšų suma apskaičiuojama pagal mokinių skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 dieną, o ligoninių mokykloms (ligoninių klasėms), sanatorijų mokykloms (sanatorijų klasėms), nepilnamečių tardymo izoliatorių ir pataisos įstaigų mokykloms (nepilnamečių tardymo izoliatorių ir pataisos įstaigų klasėms), tardymo izoliatorių ir (ar) pataisos įstaigų suaugusiųjų mokykloms (suaugusiųjų klasėms), Švėkšnos specialiajai mokyklai, Šiaulių sanatorinei mokyklai – pagal vidutinį metinį mokinių skaičių. Vidutinis metinis mokinių skaičius apskaičiuojamas sudėjus praėjusių mokslo metų kiekvieno mėnesio vidutinį mokinių skaičių ir šią sumą padalijus iš to laikotarpio mėnesių, kuriais buvo mokinių, skaičiaus. Vidutinis mėnesinis mokinių skaičius apskaičiuojamas sudėjus kiekvieną dieną buvusius mokinius ir šį bendrą skaičių padalijus iš mėnesio dienų, kuriomis buvo mokinių, skaičiaus. Į mokinių skaičių įskaitomi tik tie mokiniai, kurie buvo mokomi. Vidutinis mokinių skaičius, gautas 1–4, 5–8, 9–10 (I–II gimnazijos) ir 11–12 (III–IV gimnazijos) klasių grupėse, kiekvienoje grupėje apvalinamas iki sveikojo skaičiaus.

23. Informacija, kurios reikia mokymo lėšų sumai apskaičiuoti, teikiama Švietimo informacinių technologijų centrui švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
